

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****MEHMET KÖZ BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2018/23430
Karar Tarihi : 27/1/2021

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
Rıdvan GÜLEÇ
Basri BAĞCI
Raportör : Akif YILDIRIM
Başvurucu : Mehmet KÖZ
Vekili : Av. Nurgül DAŞTAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, esasa etkili bir iddianın karşılanmaması nedeniyle gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 27/7/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu 1985 doğumlu olup olayların geçtiği tarihte İstanbul'da ikamet etmektedir.

9. Başvurucu 5/4/2018 tarihinde kullanmakta olduğu otomobil ile seyir hâlindeyken trafik ekiplerince alkol kontrolü amacıyla durdurulmuştur. Kontrolde 2,49 promil alkollü hâldeyken araç kullandığının tespit edilmesi üzerine başvurunun sürücü belgesi geçici olarak geri alınmış, başvurucaya 1.002 TL idari para cezası uygulanmış ve trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçundan düzenlenen evrak Karşıyaka Cumhuriyet Başsavcılığına (Başsavcılık) gönderilmiştir.

10. Başvurucunun alkolmetre ile ölçülen değere itiraz etmesi üzerine Çiğli Bölge Eğitim Hastanesi Laboratuvarında yapılan tahlil neticesinde kanında alkol saptanmamıştır.

11. Başvurucu 6/4/2018 tarihinde Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hâkimliğine (Hâkimlik) hakkında tesis edilen idari para cezasına ve sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin kararlara karşı başvuruda bulunmuştur. Başvurucu, dilekçesine hastanede yapılan alkol tahlili neticesini de eklemiştir.

12. Bu arada Başsavcılıkça 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 179. maddesi kapsamında başlatılan soruşturmada kanında alkol tespit edilmediği gerekçesiyle başvuru hakkında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verilmiştir.

13. Hâkimlik 6/6/2018 tarihli kararıyla anılan başvurunun reddine karar vermiştir. Gerekece; trafik kazaları hariç teknik cihazla yapılan ölçüme itiraz etmenin mümkün olmadığı, ölçü aletinin sağlam ve çalışır vaziyette olduğu ve uygulanan cezada usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmadığı ifade edilmiştir. Ret kararında ayrıca idari para cezasının miktarı itibarıyla kesin nitelikte olduğu vurgulanmış, sürücü belgesinin geri alınması kararı yönünden Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hâkimliğine itiraz yolunun açık bulunduğu belirtilmiştir. Bu karar başvurucaya 12/6/2018 tarihinde tebliğ edilmiştir.

14. Başvurucu anılan kararın sürücü belgesinin geçici olarak geri alınmasıyla ilgili kısmına yönelik olarak 19/6/2018 tarihinde Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hâkimliğine itiraz etmiştir. İtiraz dilekçesinde başvuru, Çiğli Bölge Eğitim Hastanesi Laboratuvarında yapılan tahlil neticesinden ve aynı olay sebebiyle hakkında verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karardan bahsetmiştir.

15. Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hâkimliği 20/6/2018 tarihinde itirazı reddetmiştir. Ret gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

"Dosya incelendiğinde; İtiraz eden vekilinin 19/06/2018 havale tarihli dilekçesi ile Karşıyaka 2.Sulh Ceza Hakimliğinin 06/06/2018 tarih 2018/888 D.İş sayılı İdari Para Cezasına itirazın reddi kararına yapmış olduğu itirazların dosyadaki delillere göre yerinde olmadığı. Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hakimliğinin kararının ve göstermiş olduğu red gerekçelerin yerinde ve hukuka uygun olduğu anlaşıldığından itirazın reddine yönelik karar vermek gerekmiştir."

16. Nihai karar 28/6/2018 tarihinde başvurucaya tebliğ edilmiştir. 27/7/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

17. 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı" kenar başlıklı 48. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

...

Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, jüri bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

Yapılan tespit sonucunda, 1.00 promilin üzerinde alkollü olduğu tespit edilen sürücüler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

...

Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

...."

18. 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddeler etkisi altında araç sürme yasağı" kenar başlıklı 97. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile kanlarındaki alkol miktarı 0.50 promilin üzerinde olan hususi otomobil sürücülerinin ve kanlarındaki alkol miktarı 0.20 promilin üstünde olan diğer araç sürücülerinin karayolunda araç sürmeleri yasaktır.

Trafik görevlilerince sürücüler her zaman alkol kontrolüne tabi tutulabilirler. Uyuşturucu veya uyarıcı madde kontrolü ise durumundan şüphe edilen sürücüler üzerinde yapılır.

Trafik görevlilerince sürücülerin alkol oranlarının tespitinde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır:

a) Sürücülerin alkol oranlarının tespitinde; tarih, saat ve ölçüm sonucu ile cihaza ait seri numarasını gösterir çıktı verebilen ve kalibrasyon uyarı yapılmış teknik cihazlar kullanılır.

b) Yapılan ölçüm sonucunda yasal sınırların üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüye 2918 sayılı Kanununun 48 inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen miktarlarda idari para cezası verilerek, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri birinci defasında altı ay, ikinci defasında iki yıl, üç veya üçten fazlasında ise her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır.

c) Teknik cihaz kullanılmasını kabul etmeyen sürücüye 2918 sayılı Kanununun 48 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen miktarda idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

ç) Yasal sınırların üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler ile teknik cihaz kullanılmasını kabul etmeyen ve bu nedenle hakkında işlem yapılan sürücüler araç kullanmaktan men edilir.

d) Yapılan tespit sonucunda 1,00 promilin üzerinde alkollü olduğu tespit edilen ve 2918 sayılı Kanununun 48 inci maddesine göre işlem yapılan sürücüler, haklarında ayrıca 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre adli işlem yapılmak üzere mahalli zabıtaya teslim edilir.

e) 1,00 promilin altında alkollü olmasına rağmen, alkolün etkisiyle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek durumda olduğu tutanakla tespit edilen sürücü, hakkında ayrıca 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre adli işlem yapılmak üzere mahalli zabıtaya teslim edilir.

f) Teknik cihazla yapılan ölçüm sonucuna itiraz edilmesi durumunda tekrar ölçüm yapılmaz. yapılan işlemlere itiraz 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27 nci maddesi kapsamında ilgili mahkemelere yapılır.

..."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 27/1/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Sürücü Belgesinin Geri Alınması Sürecine İlişkin Başvuru Yönünden

1. Gerekçeli Karar Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

a. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu; kanunda alkol saptanmadığının hastanede yapılan tahlil neticesinde ortaya çıktığını, aynı olayla ilgili olarak Başsavcılık tarafından yapılan soruşturmada alkollü

olmadığı gerekçesiyle kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verildiğini, buna ilişkin karar ile tahlil sonucunu dosyaya sunduğunu ancak kararın neticesini değiştirebilecek nitelikteki bu hususların itirazın değerlendirildiği kararın gerekçesinde tartışılmadığını belirterek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

b. Değerlendirme

21. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

i. Kabul Edilebilirlik Yönünden

22. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

ii. Esas Yönünden

(1) Genel İlkeler

23. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Bununla birlikte Anayasa'nın 36. maddesine "...ile adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınan adil yargılanma hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir (*Abdullah Topçu*, B. No: 2014/8868, 19/4/2017, § 75).

24. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında da "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.*" denilerek mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir. Anayasa'nın bütünlüğü ilkesi gereği anılan Anayasa kuralı da gerekçeli karar hakkının değerlendirilmesinde gözönünde bulundurulmalıdır (*Abdullah Topçu*, § 76).

25. Gerekçeli karar hakkı, kişilerin adil bir şekilde yargılanmalarını sağlamayı ve denetlemeyi amaçlamaktadır. Bu hak, tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve demokratik bir toplumda kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini toplumun öğrenmesinin sağlanması için de gereklidir (*Sencer Başat ve diğ.leri* [GK], B. No: 2013/7800, 18/6/2014, §§ 31, 34).

26. Mahkemelerin anılan yükümlülüğü, yargılamada ileri sürülen her türlü iddia ve savunmaya karar gerekçesinde ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılamaz (*Yasemin Eksi*, B. No: 2013/5486, 4/12/2013, § 56). Bir kararda tam olarak hangi unsurların

bulunması gerektiği, davanın niteliğine ve koşullarına bağlıdır. Yargılama sırasında açık ve somut bir biçimde öne sürülen iddia ve savunmaların davanın sonucuna etkili olması, başka bir deyişle davanın sonucunu değiştirebilecek nitelikte bulunması hâlinde davayla doğrudan ilgili olan bu hususlara mahkemelerce makul bir gerekçe ile yanıt verilmesi gerekir. Aksi bir tutumla mahkemenin davanın sonucuna etkili olduğunu kabul ettiği bir husus hakkında *ilgili ve yeterli bir yanıt* vermemesi hak ihlaline neden olabilecektir (*Sencer Başat ve diğeri*, §§ 35, 39).

27. Bununla birlikte derece mahkemesinin aynı maddi veya hukuki olguya ilgili olarak başka bir yargısal karardan farklı bir sonuca ulaşması hâlinde bunun dayanaklarını gerekçeli kararında göstermesi kendisinden beklenir. Anayasa'da güvenceye bağlanan tüm temel hak ve özgürlüklerin yorumunda gözetilmesi gereken temel bir ilke olarak düzenlenen hukuk devleti ilkesi, yargı organlarının aynı maddi veya hukuki olgularla ilgili olarak çelişkili kararlar vermekten mümkün olduğunca kaçınmasını gerekli kılar. Aynı maddi veya hukuki vakıalarla ilgili olarak farklı kararlar verilmesi hukuk devleti ilkesini zedeleyebileceği gibi kişilerin hukuka olan inancını da zayıflatabilir. Bu nedenle bir maddi veya hukuki vakıa ile ilgili olarak yargısal nitelikte bir kimse lehine karar verildiği ancak yargı mercii'nin aynı olgu hakkında bu karardan farklı bir sonuca ulaştığı durumlarda bunun gerekçesinin belirtilmesi gerekir. Yargı mercii'nin bu gibi durumlarda gerekçe gösterme yükümlülüğü, kişilerin hukuka olan güvenlerinin sarsılmaması için hayati öneme sahiptir (bazı değişikliklerle birlikte bkz. *Mehmet Okyar*, B. No: 2017/38342, 13/2/2020, § 29).

28. Kanun yolu incelemesi yapan mercii'nin yargılamayı yapan mahkemeye aynı sonuca ulaşması ve bunu aynı gerekçeyi kullanarak veya aynı atıfla kararına yansıtması kararın gerekçelendirilmiş olması bakımından yeterlidir (*Yasemin Ekşi*, § 57). Öte yandan itiraz veya temyiz incelemesi sırasında ayrı ve açık bir yanıt verilmesini gerektiren usul veya esasa dair iddiaların itiraz veya temyiz mercilerince cevapsız bırakılmış olması gerekçeli karar hakkının ihlaline neden olabilir (*Caner Kandırmaz*, B. No: 2013/3672, 30/12/2014, § 31).

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

29. Sürücü belgesinin geçici olarak geri alınmasına yönelik başvurunun reddine karar verilmesi üzerine anılan Hâkimlik kararına itiraz edilmiştir. Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hâkimliği itirazı reddetmiştir. Somut olayda itirazın reddi kararından önce Başsavcılık, kanında alkol tespit edilmediği gerekçesiyle başvurucu hakkında kovuşturma yapılmasına yer olmadığına dair karar vermiştir. Bu karar itiraz mercii'nin dikkatine sunulmuştur. Diğer bir ifadeyle Başsavcılık başvurusunun alkol kullanmadığı sonucuna ulaşmasına karşın itiraz mercii aksi yönde değerlendirmelerde bulunmuştur.

30. Başsavcılık kararı itiraz mercii'nin bilgisine sunulmasına rağmen itirazın reddi kararını veren Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin neden aksi sonuca vardığını gerekçelendirmediği görülmektedir. Yargılama sırasında başvurucuya isnat edilen *alkollü şekilde araç kullanıp kullanmadığı* hususunun incelenmesi gerektiği açıktır. İtiraz mercii, kararın sonucunu etkileyecek nitelikte olan ve sonradan dosyaya sunulan başvurusunun alkollü araç kullanma eylemini işlemediğine dair söz konusu kararı değerlendirmemiş ve başvurusunun bu yöndeki iddiaları hakkında ayrı ve açık bir yanıt vermemiştir. Bu nedenlerle başvurusunun gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

31. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

2. Diğer İhlal İddiaları

32. Başvurucunun gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verildiğinden sürücü belgesinin geri alınması sürecine ilişkin diğer şikâyetleri hakkında kabul edilebilirlik ve esas yönünden ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.

B. İdari Para Cezasına İlişkin Başvuru Yönünden

33. Başvurucu, idari para cezası kararının iptaline ilişkin başvurusunun Hâkimlik tarafından reddedilmesine yönelik olarak anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

34. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (5) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (İçtüzük) 64. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereği bireysel başvurunun başvuru yollarının tüketildiği, başvuru yolu öngörülmemiş ise ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir.

35. Somut olayda, nihai kararın öğrenildiği 12/6/2018 tarihinden itibaren otuz günlük başvuru süresi geçtikten sonra 27/7/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunulduğu anlaşılmıştır.

36. Açıklanan gerekçelerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmesizin *süre aşımı* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

37. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir ...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

38. Başvurucu, ihlalin tespiti ile manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

39. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir. Anayasa Mahkemesi diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı

anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına işaret etmiştir (*Aliğül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019).

40. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural, mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

41. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile İhtizük'ün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden yargılama sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülenen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebini varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir kararın kendisine ulaştığı mahkemenin yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini beklemezsizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden yargılama kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektir (*Mehmet Doğan*, §§ 58, 59; *Aliğül Alkaya ve diğerleri (2)*, §§ 57-59, 66, 67).

42. İncelenen başvuruda itiraz mercii kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararı değerlendirmeden karar verdiği için gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ihlalin kanun yolu denetimi yapan Mahkemenin kararından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

43. Bu durumda gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş, yeniden yargılama kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin ayrı ve açık yanıt verilmesini gerektiren konularda yeniden yargılama yapılmak üzere Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hâkimliğine gönderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

44. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılamanın yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

45. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 294,70 TL harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Diğer ihlal iddialarının incelenmesine GEREK BULUNMADIĞINA,

3. İdari para cezasına ilişkin ihlal iddialarının *süre aşımı* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılması amacıyla Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hâkimliğine (2018/888 D. İş) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminata ilişkin taleplerinin REDDİNE,

E. 294,70 TL harç ve 3.600 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.894,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 27/1/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mürtaç AKINCI

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Basri BAĞCI